

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ШТИХ І.І. Ціннісно-сміслові самовизначення особистості в епоху інформаційного суспільства.....	304
ШУБЕРТ М.Я., ІВАНОВА В.В. Проблема розвитку комунікативної культури дітей в психолого-педагогічних дослідженнях.....	306
ЩЕРБАН Г.В. Деякі психологічні особливості викладача в процесі змішаного навчання.....	309
ЩЕРБАН Т. Д., ГОБЛИК В. В. Вплив пандемії коронавірусу на психологію поведінки особистості.....	311
ЩЕРБАН Т.Д., БРЕЦКО І.І., АНТАЛИК А.В. Професійні компетенції як підгрунтя ефективної діяльності за фахом.....	314
ЩЕРБАН Т.Д., БРЕЦКО І.І., СІДУН А.Я. Психологічні параметри професійної успішності педагога.....	315

РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

БЛЯК Л.А., КОВАЧ К.В., БОКША Н. І. Змістові особливості навчальної екскурсії як форми організації навчального процесу учнівської молоді.....	318
БОРА Н. Ю. Оптимізація інструментів інтерактивного маркетингу в закладах охорони здоров'я.....	320
БРАТЮК В.П., МИХАЛЬЧИНЕЦЬ Г.Т. Сучасний стан страхового ринку в Україні.....	322
ГАБОВДА О.В. Адитивне виробництво у світовій енергетиці та перспективи вітчизняної енергетичної галузі.....	326
ГАВРИЛЕЦЬ О. В., ГАВРИЛЕЦЬ О. А. До питання оцінки впливу діяльності служби зайнятості на ринок праці.....	328
ГЛАДИНЕЦЬ Н. Ю. Валютна лібералізація та її вплив на економіку.....	330
ГОБЛИК В.В., ЩЕРБАН Т.Д. Формування активного ринку праці на депресивних територіях.....	332
ГОБРЕЙ М.В. Інвестиційна діяльність регіонів в період війни.....	333
ГОЗОРА В., РЕСЛЕР М. Інвестиційна діяльність: реалії та перспективи	335
ГОЛОВАЧКО В. М., ГОЛОВАЧКО В. В. Фінансово-економічний контроль на підприємствах будівельної галузі.....	337
ГОЛУБКА Я.В., ЗОЗУЛЯК М.М. Історія виникнення та розвитку міжнародних стандартів фінансової звітності.....	340
ЖАХАЛОВ Є. Основи маркетингової стратегії.....	342
ZHIGUTS YU., LAZAR V., HOMJAK B. Technologies of synthesis of materials with pre-defined properties.....	344
ЗАРІЧНА О.В. Вплив етики бізнесу на формування ділових взаємовідносин....	346
ЗАЯЦЬ О., ЛАЛАК І. Особливості інноваційної діяльності підприємства.....	347
ІГНАТИШИН М.І., МАКСЮТОВА О.В. Статистичний аналіз трейдингу на криптовалютному ринку.....	350
КАБАЦІЙ В.М., МАКСЮТОВА О.В. Інтелектуальна власність в умовах євроінтеграційних процесів.....	353
КАБАЦІЙ В.М., ФОРДЗЮН Ю.І., ПИТЬОВКА О.Ю. Оптико-електронний сенсор для систем вентиляції.....	355
КІШ Л.О., КОВАЛЬ Т.В. Сучасні аспекти промислового проектування одягу	357
КОЗАРЬ О.П., ЛАПЧУК Н.В. Хіміко-екологічні проблеми чистого повітря. Колообіг кисню в природі.....	358
КОЗАРЬ О.П., МАЛЯРЧИК І.В. Окремі аспекти хіміко-екологічних проблем сьогодення. Забруднювачі навколишнього середовища.....	360

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

УДК 37:09

БІЛЯК Л.А., КОВАЧ К.В., БОКША Н. І.
Мукачівський державний університет

ЗМІСТОВІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ЕКСКУРСІЇ ЯК ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Однією з активних форм організації освітнього процесу, яка дозволяє ефективно реалізувати діяльнісний підхід у вітчизняній освіті, сприяє формуванню сталого зв'язку між теорією та практикою, є навчальна екскурсія. Як свідчить передовий освітній досвід, зокрема і зарубіжний, шкільні екскурсії повинні бути невід'ємною частиною навчально-виховного процесу.

Важливу роль екскурсійна діяльність може відіграти для вирішення навчальних завдань учнів старших класів з предметів «Трудове навчання» та «Технології», а саме таких, як розширення та систематизація знань про технології і технологічну діяльність як основний засіб проектної, дизайнерської, творчої, підприємницької та інших видів сучасної діяльності людини; розвиток у старшокласників критичного мислення як засобу саморозвитку, здатності до підприємливості, пошуку і застосування знань на практиці [1,2]. Нове змістове наповнення предметів «Трудове навчання» та «Технології» передбачає більш глибоке ознайомлення учнів із сучасними досягненнями техніки і технологій, що ефективно можна реалізувати через проведення навчальної екскурсії.

Екскурсія є такою формою організації навчально-виховного процесу, яка дозволяє проводити спостереження, безпосередньо вивчати різні предмети, явища і процеси в природних або штучно створених умовах, тим самим, розвиваючи пізнавальну активність школярів, а особливо учнів старшої школи.

Для уроків «Трудове навчання» та «Технології» за змістом можуть мати місце такі навчальні екскурсії: загальнооглядові; історичні (етнографічні); виробничі (виробничо-економічні, виробничо-технічні, спеціалізовані виробничі тощо); архітектурні; культурно-релігійні [3].

Під час навчальної екскурсії застосовуються різноманітні прийоми і методи: розповідь, пояснення, бесіда. Для ефективного проведення екскурсії необхідне чітке визначення освітньої та виховної мети, вибір оптимального змісту, об'єкта екскурсії з урахуванням рівня підготовки учнів.

Особливо важливе значення в умовах проектно-технологічної діяльності учнів старших класів мають виробничі навчальні екскурсії. Даний вид екскурсії допомагає учням у вивченні основ сучасної індустрії і сприяє розширенню політехнічного кругозору, професійної орієнтації і трудового виховання учнів. У звичайних класних умовах вчитель часто не має можливості познайомити учнів з особливостями того чи іншого виду виробництва. На виробничих екскурсіях відбувається ознайомлення учнівської молоді з певним підприємством, його історією, економічною діяльністю, технологічними процесами. Крім того, саме

в реальних виробничих умовах можна побачити впровадження останніх технологічних досягнень, застосування інформаційно-комунікаційних технологій тощо.

В особливу групу виділяються спеціалізовані виробничі екскурсії, які проводяться, наприклад, з метою професійної орієнтації підлітків. Вони присвячені детальному та всебічному ознайомленню з однією або кількома профільними професіями на цьому підприємстві [3].

При виборі об'єкта виробничої екскурсії доцільно враховувати виробничо-галузеву спеціалізацію регіону навчального закладу. Так, в Закарпатській області розташована значна кількість підприємств швейної, деревообробної, машинобудівної та харчової промисловості. Дані виробництва є такими, що при дотриманні правил техніки безпеки дозволяють безпечно проводити навчальні екскурсії. Крім того, підприємства будуть зацікавлені в таких заходах, адже можуть взаємодіяти з учнями - потенційними майбутніми працівниками їх виробництв.

Серед інноваційних форм екскурсійної діяльності можна назвати проведення віртуальної екскурсії, яка в умовах дистанційного навчання є особливо актуальною. Віртуальні подорожі є надзвичайно ефективними на уроках трудового навчання та технологій під час вивчення змісту діяльності виробництв, які не можна відвідати з позицій техніки безпеки або у зв'язку із значною їх віддаленістю від навчального закладу. Реалізація віртуальної екскурсії потребує належного технічного та інформаційного забезпечення: мультимедійний проектор, комп'ютер чи ноутбук, підключення до мережі Інтернет та наявність відповідних інформаційних ресурсів. Слід відмітити, що серед учнів, які цікавляться фешн-індустрією, особливу зацікавленість і мотивацію до пізнавальної діяльності викликають віртуальні подорожі виробничими майстернями всесвітньо відомих будинків мод, зокрема таких як Chanel, Dior тощо.

Отже, навчальна екскурсія як один з видів організації навчально-виховного процесу займає важливе місце в системі проектно-технологічної підготовки учнівської молоді. За умов якісної організації, грамотного проведення та результативного підсумовування сприяє реалізації дидактичного принципу зв'язку теорії з практикою, формуванню цілісної системи політехнічних знань школярів старших класів.

Література

1. Технології 10-11 класи (рівень стандарту). [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>
2. Трудове навчання 5-9 класи [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>
3. Король О.Д. Організація екскурсійних послуг у туризмі : навч.-метод. посібник. — Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2016. — 144 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>